

ФОРМУЛЯР

Индекс: Фо 03.08.01-02

Издание: П

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

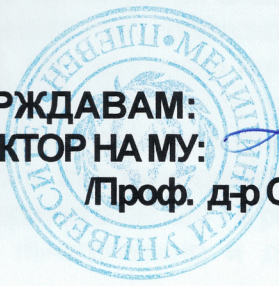
Дата: 06. 07. 2015 год.

Страница 1 от 5

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН
МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ

УТВЪРЖДАВАМ:
РЕКТОР НА МУ:

/Проф. д-р Сл. Томов, дмн/

**КВАЛИФИКАЦИОННА
ХАРАКТЕРИСТИКА**

НА СПЕЦИАЛНОСТ „ РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ ”

**ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН
„ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР”**

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „ЗДРАВНИ ГРИЖИ“

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ „РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ”

**ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО ТРИ ГОДИНИ
РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ**

Актуализацията е утвърдена от АС на 06.07.2015 год

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРОФЕСИЯТА „ РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ “

Рентгеновият лаборант е лице с висше образование, получило диплом от Медицински колеж, обучението в който отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и Наредбата за ЕДИ за образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър” с професионална квалификация „Рентгенов лаборант”, професионално направление „Здравни грижи”.

Рентгеновият лаборант е част от здравния екип със свои специфични задачи и професионална отговорност. Той работи съвместно и във взаимодействие с лекаря като изпълнява отговорни задачи в различни сектори от здравеопазването - в рентгеновата и друга образна диагностика, в нуклеарната медицина, в лъчелечението и другите области на приложение на йонизиращите лъчи в медицината.

Развитието на съвременните методи за образна диагностика налага усъвършенстването на теоретичните и практически познания на рентгеновите лаборанти. Те трябва да познават в достатъчна степен методите на работата и да оперират добре с апаратурата, за да подпомагат диагностичния и лечебен процес.

За осъществяване на тези функции рентгеновият лаборант трябва да притежава солидни знания, висока професионална квалификация, обща култура и високи морално-етични качества.

За извършване на преките си задължения, рентгеновият лаборант трябва да притежава удостоверение за самостоятелна работа с източници на йонизиращи лъчения, в съответствие с изискванията на ЗБИЯЕ.

II. ОБЕМ НА ТЕОРЕТИЧЕСКА И ПРАКТИЧЕСКА ПОДГОТОВКА

За да изпълнява своите задължения, рентгеновият лаборант трябва да се подготви по редица общобразователни, общомедицински и специализирани дисциплини.

Рентгеновата диагностика трябва да се владее в обем, достатъчен за да може рентгеновият лаборант да се ориентира и да избере подходящия рентгенографски метод с оглед получаването на добро изображение, да анализира самостоятелно рентгенографиите по отношение на тяхната диагностична стойност и необходимост от допълнително рентгенографско изследване.

Медицинската радиология трябва да се владее от рентгеновия лаборант наравно с рентгенографската техника. Рентгеновият лаборант трябва да усвои трайни трудови навици, умения и сръчности при работа на рентгенографичен пост, във фотолаборатория, CR, DR, PACS, и лъчетерапевтичен кабинет, да бъде изключително внимателен и прецизен в областта на лъчевата терапия и нуклеарната медицина. Необходимо е да има отлични познания по фотолабораторна техника, добре да познава фотохимията и обработката на филмите за образна диагностика, както и да владее съвременните дигитални методи за получаване на образи и възможностите за постпроцесинг.

След изучаване основите на рентгеновата физика, лаборантите трябва по-подробно да бъдат запознати с дозиметрията и лъчезащитата, за да предпазват пациентите и себе си от биологичното действие на йонизиращите лъчения.

Рентгеновият лаборант трябва да познава основните принципи и устройството на съвременните диагностични апарати, правилно да манипулира с тях, като ги предпазва от повреда и самостоятелно да изготвя експонационни таблици за тях, да владее различни техники на центриране и да бъде компетентен помощник на лекаря при изследванията.

Необходимо е владеенето на латински език и медицинска терминология, за да се разбират правилно лекарските предписания и да се избягват нежеланите грешки.

Изучаването на чужд език дава възможност на рентгеновия лаборант да следи новостите в науката и да повишава медицинската си култура. На съвременния етап е необходима отлична компютърна грамотност за справяне с широко навлезлите в практиката визуализиращи методи – компютърна томография, ядреномагнитен резонанс, ангиография.

Рентгеновият лаборант трябва да познава въпросите, свързани с условията на труд, да оказва долекарска помощ, особено оказването на първа помощ при алергични реакции и други странични явления, които могат да възникнат по време на контрастни рентгенови изследвания.

Работата на рентгеновия лаборант с болния налага познаването на най-важните и чести заболявания на човека, тяхното естество, етиология, патоанатомия, симптоматика, което много ще го улесни при подхода за рентгенови изследвания и лъчелечение.

III. ДЕЙНОСТИ, КОИТО МОЖЕ ДА ИЗВЪРШВА РЕНТГЕНОВИЯ ЛАБОРАНТ

Рентгеновият лаборант работи под ръководството на лекар - рентгенолог, радиолог или лъчетерапевт, като по-голямата част от рентгенографската и лъчетерапевтична работа извършва самостоятелно.

1. Професионални дейности, които Рентгеновият лаборант извършва самостоятелно:

1.1. Предоставяне и събиране на здравна информация, включващи:

- а) запознаване на пациента със структурата, организацията и работния график на лечебното заведение;
- б) запознаване на пациента с дейностите по промоция, профилактика, превенция, диагностика, лечение или рехабилитация, които се осъществяват от лечебното заведение;
- в) запознаване на пациента с неговите права и задължения;
- г) информиране на пациента с цел получаване на информирано съгласие при извършване на изследвания, манипулации;
- д) водене на медицинска документация;
- е) изготвяне на необходимите доклади и анализи, свързани с дейността;
- ж) регулиране на потока от пациенти, посрещане на пациенти;

1.2. Промоция на здравето, превенция и профилактика на болестите, включващи:

- а) дейности за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд;
- б) извършване на профилактика в областта на хигиената, на индивидуалното и общественото здраве;
- в) извършване на оценка на рискови фактори за здравето;
- г) оказване на психологична помощ на пациента и семейството;

1.3. Извършване на психо-социална рехабилитация на пациенти със социалнозначими заболявания;

1.4. Технически дейности, медицински и здравни грижи, включващи:

- а/ организира и провежда подготовка на работното място, апаратурата, инструментариума, консумативите и др. за конкретното изследване;
- б/ спазва правилата за манипулиране и поддържане на апаратурата, с която работи, съгласно техническите изисквания и следи за нейната изправност;
- в/ изписва материали, отчита изразходваните филми и други материали;
- г/ работи по регистрацията и отчета на дейността в рентгеново отделение;
- д/ извършва цялостна фотолабораторна обработка на рентгеновите филми и предоставянето на готовите рентгенографии на лекаря;
- е/ борави със съвременните дигитални апарати и извършва постпроцесинг на получените образи;
- ж/ прехвърля получените образи на филми, дискове или флаш-памет, архивира данните на пациента в PACS системата;

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 03.08.01-02
		Издание: П7
	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА	Дата: 06. 07. 2015 год.
		Страница 4 от 5

з/ дава точни указания и следи подготовката на болните за контрастни рентгенови изследвания.
и/ владее и прилага техниките на извършване на венозни инжекции, венозно и инфузионно въвеждане на медикаменти и контрастни материи под лекарски контрол;
й/ наблюдава пациента по време на контрастно изследване;
к/ извършване на конвенционални рентгенографии;
л/ извършване на мамографии;
м/ извършване на класически томографии
н/ извършване на рентгенографии в операционни зали;
о/ извършване на рентгенографии в шокова зала;
п/ извършване на рентгенографии с мобилни рентгенови уредби;
р/ участие в извършването на компютър-томографско изследване;
с/ участие в извършването на магнитнорезонансно изследване;
т/ участие в центриране и извършването на лъчетерапевтични процедури съобразно указанията на лъчетерапевта;
у/ участие в извършването на нуклеарномедицинско изследване;
ф/ организира и контролира почистването и стерилизацията на съдове, прибори и материали;
х/ спазва лъчезащитата на персонала и пациентите съобразно нормативните документи за работа в сфера с йонизираща радиация.

1.5. Оказване на спешни, хуманитарни и други дейности, включващи:

- а) участие в дейности при бедствени ситуации;
 - б) участие в дейности по оказване на хуманитарна помощ;
 - в) извършване на дейности за овладяване на състояния на хипо- и хипертермия;
 - г) оказване на първа медицинска помощ на пострадалия в отсъствието на лекар;
 - д) извършване на временна имобилизация на крайници и гръбначен стълб;
 - е) прилагане на методи за механична хемостаза;
 - ж) поддържане на проходимост на горни дихателни пътища;
 - з) извършване на първична реанимация - непряк сърдечен масаж и изкуствено дишане;
- и/ оказва първа долекарска помощ при спешни състояния по време на провеждане на контрастните и други изследвания, като в този случай борави с уредбата за кислород;

2. Професионални дейности, които Рентгеновият лаборант извършва по лекарско назначение:

- 2.1. Асистирание на лекаря при контрастни рентгенови изследвания;
- 2.2. Асистирание на лекаря при интервенционални изследвания.

3. Комуникативни дейности:

- 3.1. Работят в екип. Осъществяват комуникация с рентгенови лаборанти и други професионалисти по Здравни грижи, лекари, санитарни и административен персонал.
- 3.2. Осъществяват комуникация с пациенти и близки на пациентите. Оказва помощ и психологична подкрепа на болния.
- 3.3. Зачитат автономността на пациента.
- 3.4. Информира пациента и близките му за предстоящото изследване.
- 3.5. Прилагат морално-етични норми в практиката си.

4. Приобщаваща дейност:

- 4.1. Участва активно в обучението на:
 - а/ стажанти и студенти;
 - б/ обслужващ персонал.
- 4.2. Обучение на лица в областта на хигиената, на индивидуалното и общественото здраве;

	<i>ФОРМУЛЯР</i>	Индекс: Фо 03.08.01-02
		Издание: П
	КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА	Дата: 06. 07. 2015 год.
		Страница 5 от 5

4.3. Обучение, профилактика и здравно възпитание на пациента и близките му;

5. Други дейности:

1. Участия в научни изследвания в областта на здравните грижи;
2. Участие в изследвания в областта на епидемиологията, ергономията, хигиената и безопасността;
3. Участие в научни и експериментални дейности и разработване на проекти;
4. Поддържа високо ниво и повишава системно квалификацията си.
5. Участва в профилактични и образователни дейности.

IV. РЕНТГЕНОВИЯТ ЛАБОРАНТ МОЖЕ ДА РАБОТИ В:

1. Рентгеновите отделения и кабинети към болници, диагностично-консултативни центрове, медико-диагностични лаборатории, диспансери, научни институти, санаториално-курортни заведения, профилакториуми и други лечебни заведения, където се използват.
 - ✓ рентгенови диагностични уредби за конвенционални и контрастни изследвания;
 - ✓ ангиографски уредби за инвазивни и интервенционални методи;
 - ✓ компютърни томографи;
 - ✓ апарати за ултразвукова диагностика;
 - ✓ ядрено-магнитен резонанс;
 - ✓ лаборатория за обработка на филми;
 - ✓ апарати за термография;
 - ✓ рентгенови апарати за стоматологични цели и други.
2. Лъчетерапевтични звена.
3. Нуклеарномедицински и радиоимунологични лаборатории.
4. Специализирани кабинети, където се съчетават методи на образна диагностика и електрофизиология (ЕКГ, ЕЕГ и др.).
5. Ветеринарно-медицински институти и заведения, работещи с йонизиращи лъчения.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- Може да продължи образованието си в по-висока ОКС по «Управление на здравните грижи»;
- Поддържа високо ниво и повишава системно квалификацията си чрез различни форми на продължаващо следдипломно обучение;
- За работа в тясно специализирана област, рентгеновият лаборант получава допълнителни следдипломни квалификации;
- Участва в профилактични и образователни дейности.

Актуализираната Квалификационната характеристика е приета от Колежански съвет от 11 юни 2015 год.

Утвърдена е от Академичен съвет – Протокол от 06 юли 2015 год.